

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

IV обикновено Народно Събрание.

(Втора извънредна сессия.)

II. ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА 29 МАЙ 1885 ГОД.

(Начало въ 2 часътъ слѣдъ пладне, подъ председателството на г-на Тр. Панова).

Председателъ: Г-нъ Секретаръ ще прочете списъка на г-да депутатитѣ, за да се види кой присѣтствува и кой отсъствува отъ това засѣдание.

Секрет. Градинаровъ (чете): Отсъствувать: Димитръ Добревъ, Иванъ Кавалджиевъ, Лазаръ Дуковъ, Св. Иванъ Радовъ, Сп. Хр. Савовъ, Кирко Вълковъ, Хр. Симидовъ, Дим. Радановъ, Атанасъ Каракашовъ, Петко Мариновъ, Димитръ Караначовъ, Димитръ Буровъ, Петко Бжичевъ, Иванъ Стамболовъ, Георги Теодоровъ, Стефанъ Стамболовъ, Константинъ Стоиловъ, Тодоръ Яневъ.

Председателъ: Отг 195 думи, въ настоящето засѣдание присѣтствуваатъ 173, има законното число представители за да се отвори засѣданието и да се пристъпни къмъ разглеждане въпроситѣ поставени на дневенъ редъ. На дневенъ редъ първо иде предложението на правителството относително потвържданието на контракта за направата на желѣзницата Царибродъ — София — Вакарелъ. Второ избирание комисия за провѣряване изборитѣ на допълнителнитѣ представители; но преди да пристъпимъ къмъ разискване на първия въпросъ споредъ правилника, ще моля г-на Секретаря да прочете скращения протоколъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Лукановъ: (чете Протоколътъ отъ I-о засѣдание на 28-ий Май 1885 г.).

Председателъ: Ако нѣма нѣкой да направи забѣлѣжка по прочетения протоколъ, ще се пристъпни къмъ дневния редъ. На дневенъ редъ е предложението на правителството относително потвържданието на контракта за направата на линията Царибродъ

— Вакарелъ — София. Г-нъ Секретаръ ще прочете отношението отъ М-рството на Финанситѣ.

Секретаръ (чете):

Министерскій Съвѣтъ.
№ 88
Май 28 день 1885 г.
г. София.

До Господина Председателя на IV-то обикновено Народно Събрание въ София.

Господинъ Председателю,

Съгласно членъ 12 отъ законътъ за направата желѣзната линия Царибродъ-София и като зехъ разрѣшението на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Князьтъ, имамъ честь да внесъ за утвърждение въ Народното Събрание въ преписъ, контрактътъ сключенъ на 21 того мѣсеца съ предприимачътъ Г-на Ивана Грозева, за направата на горѣрѣчената желѣзна линия.

При този контрактъ сж приложени както екземпляри отъ упоменаемитѣ въ него книга, тъй и рѣписи отъ протоколитѣ на Министерски Съвѣтъ подъ № 27 и № 29, съставени по поводъ на произвежданьето търговетѣ за рѣчената желѣзница.

При това считамъ за нужно да добавж, че съгласно членъ 6 отъ поемнитѣ условия за постройката, трѣбва да се утвърди отъ Народното Събрание най-късно до третий идущий Юлий включително.

Благоизволете, моля ви, Г-нь Председателю, да приемете увърнения за отличните ми към Васъ уважения.

Председател на Министерски Съвѣтъ: Каравеловъ.

Секретарь: Горановъ.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

За линията Царибродъ-София-Вакарелъ. Азъ Иванъ Грозевъ, родомъ Българинъ, търговецъ, житель Софийский, който дѣйствувамъ отъ свое име и съмъ избралъ за мѣстожителство гр. София, слѣдъ като изучихъ главнитѣ условия и сговори, поемнитѣ условия и приложенията има, плановѣтъ, профилитѣ, описателния девисъ и други книжа отъ проекта за направата на желѣзницата, която почнува отъ Сръбската граница при Царибродъ, минава презъ София и свършва при Румелийската граница задъ Вакарелъ, която се посрѣща отъ една страна съ сръбскитѣ, а отъ друга съ турскитѣ желѣзници, и която се нарича линия Царибродъ-София-Вакарелъ, както и образеца за контракта и всички други турени на показъ книжа, азъ предлагамъ и се задължавамъ да извърша работитѣ на казаната желѣзница заедно съ нейнитѣ принадлежности, съгласно условията съдържащи се въ спомѣнитѣ книжа, така щото да може тя, добрѣ и лѣсно да се експлоатира веднага слѣдъ предаването ѝ въ опредѣления за тая цѣль срокъ. — Както и да довърша и поддържа рѣченитѣ работи, при надлѣжности и прибавки до тѣхното приврѣменно приемане всичко за лева златни шестнадесетъ милиона деветстотинъ и деветдесетъ хиляди (№ 16,990,000).

При това азъ се задължавамъ въ случай, че мене се отдаде търгътъ, да приема въ опредѣления срокъ приготвенитѣ отъ Правителството и турени въ съгласие съ общата сума за направата на желѣзницата оцѣночна вѣдомость за работитѣ и доставкитѣ, споредъ която вѣдомость ще да се съставятъ ситуациитѣ за мѣсечнитѣ исплащания, както и да подписа въ сѣщия срокъ предварителния контрактъ, заедно съ Правителството като припознавамъ, че тоя контрактъ ще има сила слѣдъ утвърдението отъ Народното Събрание. Азъ обявявамъ, че вземамъ върху си и отговорността за недостокачествеността и недостатъцитѣ на постройката и се обещавамъ да извърша на свои собствени разноси, всички поправки и измѣнения, които би послѣдвали отъ недостокачествеността и недостатъцитѣ на постройката до цѣлото и окончателно предаване на желѣзницата, азъ се задължавамъ да плащамъ изискуемитѣ отъ мѣстнитѣ закони Гербовъ, Патентовъ и др. Сборове, азъ се задължавамъ още да се покоржъ исклучително и безпрекословно на означената въ поемнитѣ условия юрисдикция за разрешението на всичкитѣ спорове, които би се появили между Правителството и менъ, относително настоящето предприятие отдадено съ търгъ, въ удостовѣрение на което азъ поднасямъ настоящето предложение скрѣпено съ собственорѣчния ми подпись; съ тази си само разлика, щото въ случай, че се окажатъ количества повече отъ ония които сж предвидени въобще за работенъе, искамъ да ми се заплаща разницата, съгласно съ отовѣтствующитѣ цѣни; както и за поправкитѣ, понеже тѣ нѣма възможность да се намѣржтъ всички отъ дѣбово дърво, то предлагамъ щото 25 % само да бжджтъ дѣбови, а остатъка борове.

Направено въ София на 14-ий Майя, 1885 год.

Иванъ Грозевъ.

Допълнение къмъ дадения ми днесъ офертъ.

Съ настоящето си допълнение оничтожавамъ прибавлението отъ моя страна въ офертътъ ми когато съмъ вече подалъ и приемамъ всичко, както това стои въ поемнитѣ условия на Правителството.

София, 14-ий Майя 1885 г.

Иванъ Грозевъ.

ПРОТОКОЛЪ

№ 27.

Днесъ на хилядо осемстотинъ осемдесетъ и пета година десетий денъ отъ мѣсецъ майя часътъ по 10^{3/4} преди пладнѣ, въ помѣщението на Народното Събрание, Министерски Съвѣтъ, въ съставъ: г-нь П. Каравеловъ, Министръ на Финанситѣ, Управляющъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла и Председател на Министерски Съвѣтъ, г-нь П. Цановъ, Министръ на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията, г-нь Р. Каролевъ, Министръ на Народното Просвѣщение и г-нь В. Радославовъ, Министръ на Правосѣдието, въ силата на чл. 12 отъ законътъ за направата на желѣзнопѣтната линия Царибродъ-София-Вакарелъ, и вслѣствие обявлението по тази желѣзница, обнародвано въ 31 брой отъ Държавний Вѣстникъ 1885 г. отвори публичниятъ търгъ за постройката желѣзната линия Царибродъ-София-Вакарелъ.

Следъ това господинъ Председателътъ на Съвѣта обяви на публиката, че офертите ще се приематъ до 12^{1/2} часътъ по пладнѣ.

До 12^{1/2} часътъ се представихъ слѣдующитѣ офертни пликоче:

Но. 1. Отъ г-на Манега изъ Букурещъ заедно съ една отворена телеграмма до г-на Министра Председателя отъ сѣщия и съ дата 21 май 1885 год; сичко приложено при настоящий протоколъ.

Но. 2. Отъ г. г. Губонинъ и Струве изъ Москва отворена телеграмма до г-на Министра-Председателя Каравелова съ дата ⁹/₅ (²⁸/_{IV}) 1885 година приложена при настоящий протоколъ.

Но. 3. Отъ г-на Едмонда Дювалъ, представител на компанията Fives-Lille въ Парижъ.

Слѣдъ това пристжпи се къмъ отварянието на най-горнитѣ пликоче на офертитѣ Но. Но. 1 и 3, и намѣри се.

1-о. Че Но. 1 съдържа едно Soumission, което подъ сѣщиятъ нумеръ се прилага при настоящиятъ протоколъ.

2-о. Че Но. 3 съдържа:

а) свидѣтелство отъ кметътъ на деветиятъ участъкъ въ Парижъ за моралната и материалната правоспособность на г-на Дювала за да конкурира за направата на желѣзницата Царибродъ-Вакарелъ;

б) свидѣтелство отъ г-на Промпта главенъ инженеръ на френската държава за техническата правоспособность на компанията Fives-Lille за постройка на желѣзници;

в) удостовѣрение на Българската Народна Банка подъ Но. 2023, за че френската компания Fives-Lille е вложила у нея 850,000 лева като гаранция, за да вземе участие на търговетъ за общата направа на желѣзницата Царибродъ-София-Вакарелъ;

г) едно предложение на френски языкъ, което се прилага при настоящий протоколъ.

Забѣлѣжка. Втори конверти приключени въ най-горнията обвивка на офертитѣ не се намѣрихъ.

Следъ това г-нь Министръ-Председатель покани публиката да напусне залата на заседанието — което и стана.

Следъ половинъ часъ пуствна се пакъ публиката въ залата и г-нь Министръ-Председатель съобщи слѣдующето:

Офертата No. 1 се отхвърля, защото е недостатъчна въ отношение на изискуемата отъ законътъ парична гаранция и защото представителятъ и не е изпълнилъ и други изискуеми отъ законътъ условия.

Офертата No. 3 се вижда да е изпълнила законнитѣ изискувания; но понеже предложената въ нея цѣна, осемнадесетъ и половина милиона лева, е по висока отъ опредѣлената въ законътъ, то на основание чл. 29 отъ законътъ за търговетѣ и специалното обявление за направата желѣзницата Царибродъ-София-Вакарелъ, възлаганието на търговетѣ се отсрочи за 14-ий текущия маия, день опредѣленъ за переторжката; и закри заседанието часътъ 1 слѣдъ пладнѣ.

За всичко горѣизложено състави се настоящий протоколъ.

Подписаха:

{	П. Каравеловъ.
	В. Радославовъ.
	Р. М. Каролевъ.
	И. Цановъ.

Вѣрно съ първообразното:

Секретаръ на Министерскій Съвѣтъ: Б. Горановъ.

ПРОТОКОЛЪ

№ 29

Днесъ на хилядо осмстотинъ осмдесетъ и пета година, четиринадесетий день отъ мѣсець маия часътъ на 10^{1/2} преди пладнѣ, въ помѣщенieto на Народното Събрание, Министерскій Съвѣтъ, въ съставъ: Г-нь П. Каравеловъ, Министръ на Финанситѣ, управляющъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла и Председатель на Министерскій Съвѣтъ, Г-нь И. Цановъ, Министръ на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията, Г-нь Р. Каролевъ, Министръ на Народното Просвѣщение и Г-нь В. Радославовъ, Министръ на Правосѣдието, въ силата на чл. 12 отъ законътъ за направата на желѣзнопѣтната линия Царибродъ-София-Вакарелъ и съгласно обявлението отъ Министерскій Съвѣтъ отъ 10 Май 1885 год. подъ No. 75, откри публичния търгъ за построяването желѣзната линия Царибродъ-София-Вакарелъ.

Г-нь Председатель заяви, че оферти ще се приематъ до 12^{1/2} часътъ по пладнѣ, когато и ще се отворятъ офертитѣ.

До 12^{1/2} часътъ се представихъ слѣдующитѣ офертни пликове:

No. 1. Отъ представителятъ на Компанията Fives Lille.

No. 2. Отъ Г-на Ив. Грозева житељ Софийскій; и

No. 3. Отъ сжщиятъ Грозева, като допълнение на No. 2.

На 12^{1/2} часътъ се отворихъ горнитѣ конверти на пликветѣ и се намѣрихъ:

1) въ No. 1: Само писмото отъ $\frac{1}{2} \frac{4}{6}$ Маия 1885 год., подписано отъ Г-на Делкура, което се прилага при настоящий протоколъ;

2) въ No. 2:

а) Свидѣтелство подъ No. 1780 отъ Софийското Градско Общинско Управление, за честността на Софийскиятъ житељ Ив. Грозева;

б) Удостоверение отъ Българската Народна Банка въ София отъ 14 Маия 1885 година подъ No. 2282, че Г-нь Ив. Грозевъ вложилъ въ рѣчената Банка 850.000 лева като гаранция, за да вземе участие въ търговетѣ за направата желѣзницата Царибродъ-София-Вакарелъ;

в) Заявление отъ Г-на Богдана Прошека отъ $\frac{12}{5}$ 1885 г., че превзема ржководението работитѣ на желѣзницата Царибродъ-София-Вакарелъ, въ случай че тя би останала върху Г-на Ив. Грозева;

г) Свидѣтелство, на френски, отъ 1 Январий 1883 година, за че Г-нь Б. Прошекъ е билъ занятъ, отъ Септемврий 1881 год. до краятъ 1882 год., като подинжинеръ въ техническото бюро на Софийското Градско Общ. Управление;

д) Писмо, на френски, отъ закритото Министерство на Общитѣ Сгради, Земледѣлието и Търговията отъ 4 Маия 1883 г. подъ No. 78, съ което Г-нь Б. Прошекъ е билъ приетъ за инженеръ при желѣзнопѣтниятъ отдѣлъ;

е) Свидѣтелство отъ Директорътъ на Общитѣ Сгради Княза Хилкова, отъ $\frac{1}{2} \frac{4}{6}$ Маия 1885 год. подъ No. 1180, съ което се удостоверява, че Г-нь Б. Прошекъ е билъ занятъ по правителственитѣ желѣзнопѣтни шудии между София и Свищовъ; и

ж) Единъ вторий запечатанъ пликъ.

з) Въ No. 3: Поправка на запечатаното предложение отъ Г-на Ив. Грозева, което се прилага при настоящий протоколъ.

Слѣдъ това Г-нь Председатель покани публиката да напусне залата на заседанието — това което и стана.

На 1^{1/4} часътъ слѣдъ пладнѣ заседанието стана пакъ публично и Г-нь Председатель обяви, че на основание горѣпоменатитѣ представени документи приема се за конкурентинъ и Г-нь Ив. Грозевъ.

Тогавъ се отвори и вториятъ пликъ отъ оферта на Г-на Грозева, и се пристъпи къмъ публичното прочитане на предложенията.

Четохъ се:

1) Предложението на Компанията Fives-Lille отъ Парижъ отъ $\frac{3}{15}$ Маия 1885 год. (виждъ Протоколъ No. 27) на френски и на български.

2) Упоменатото по-горѣ писмо отъ представителятъ на сжщата Компания Г-на Делкура отъ $\frac{1}{2} \frac{4}{6}$ Маия 1885 год. на френски и на български.

3) Всичкитѣ книжа, които се намѣрихъ въ по-горѣ упоменатитѣ пликове No. No. 2 и 3.

Слѣдъ това Г-нь Председатель заяви, че тъй като Г-нь Ив. Грозевъ е единствениятъ конкурентинъ, който предлага цѣна най-сгодна и въобще най-долна отъ явившитѣ се конкуренти, то естъ 16,990.000 лева, то направата желѣзната линия Царибродъ-София-Вакарелъ се възлага на рѣчениятъ Г-на Ивана Грозева; и закри заседанието часътъ по 2 слѣдъ пладнѣ. —

За всичко горѣизложено състави се настоящий протоколъ.

Подписаха:

{	П. Каравеловъ.
	Р. М. Каролевъ.
	В. Радославовъ.
	И. Цановъ.

Вѣрно съ първообразното:

Секретаръ на Министерскій Съвѣтъ: Б. Горановъ.

ЛИНИЯ-ЦАРИБРОДЪ СОФИЯ-ВАКАРЕЛЪ.

КОНТРАКТЪ

за направата на линията, съ общо предприятие, изцѣло.

Между г-на Петко Каравеловъ, Министра на Финанситѣ и г-на Василь Радославовъ, Министра на Правосъдието, дѣйствиющи отъ името и за смѣтка на Княжеското Българско Правителство, отъ една страна, и г-на Ивана Грозевъ, дѣйствиущъ отъ свое име, склучи се това което слѣдва:

Княжеското Правителство, желающе да обезпечи построяването на желѣзнопѣтната линия, която започва отъ Сърбската граница близо до Цариградъ, минва презъ София и отива до Источно-Румелийската граница отвѣдъ Вакарелъ, като се свързва отъ една страна съ Сърбскитѣ желѣзници, а отъ друга съ Огоманскитѣ, и наречена линия Цариградъ-София-Вакарелъ; като има предъ видъ резултатътъ на търгътъ държанъ за тая цѣль, приема предложението представено отъ г-на Ивана Грозева въ малонадаването на 14 Май 1885 год. за постройката на казаната линия и нейнитѣ принадлежности споредъ условията на настоящий контрактъ.

Чл. 1. Българското правителство дава на г-на Иванъ Грозева, български подданикъ съ мѣстожителство гр. София, който отъ своя страна приема съобразно съ задълженията въ горѣспоменатото предложение, общото предприятие ицѣло по постройката на желѣзницата Цариградъ-София-Вакарелъ.

Взаимнитѣ задължения на договоряющитѣ се страни се съдържатъ въ настоящия контрактъ и въ слѣдующитѣ книжа, които сж приложени при него, за да иматъ сжщата сила и важность.

1) Главнитѣ условия и сговори за построяването изцѣло въпросната желѣзна линия;

2) Поемнитѣ условия за постройката съ приложенията имъ;

3) Горѣспоменатото предложение.

Чл. 2. За да се възнагради г-нъ Иванъ Грозева за неговитѣ задължения и споредъ мѣрата на исплащанаето имъ, Правителството ще даде на г-на Иванъ Грозева подъ видъ на исплащане ицѣло, съгласно съ показаната въ приложеното предложение цифра, суммата отъ шеснадесетъ милиона деветстотинъ и деветдесетъ хиляди (16,990,000) лева златни, отъ които половината въ сребро споредъ дневния курсъ.

Въ случай на изменение въ приетитѣ за трасето и изпълнението на съоръженията начала, горната сума ще се увеличи или намали, споредъ както е казано въ чл. 23 отъ Главнитѣ условия и сговори.

Чл. 3. Върху количеството на обозначената въ горнийтъ членъ обща сума и отъ началото на работитѣ до привременното приемане на линията, Правителството ще плаща срѣщу смѣтка всѣки мѣсець, като предава паритѣ въ София въ рѣцетѣ на г-на Иванъ Грозева.

Количеството на тия исплащания опредѣлено по указанийтъ по-долѣ начинъ ще съотговаря съ стойността на извършенитѣ до тогава работи и доставки; за тѣзи цѣль Княжеското Правителство е приготвило, на основание общата цѣна предложена отъ г-на Иванъ Грозева, вѣдомость за единични цѣни приспособими на разни видове работи и доставки.

Азъ Иванъ Грозева се съгласявамъ да приемж безъ всѣкакво прекословие реченитѣ вѣдомости както сж приложени при настоящия контрактъ подъ № 4, за да си служж съ нея при съставянието отчетътъ на изработеното.

Чл. 4. На 20 отъ всѣки мѣсець, Правителственитѣ агенти, придружени отъ агентитѣ на предприемача, ще съставятъ подробенъ отчетъ за извършенитѣ отъ предприятието работи и доставки, както и за приготвенитѣ отъ него и отбѣлжени въ вѣдомостята материали. Записанитѣ количества като се помножжтъ съ съответствующитѣ цѣни на вѣдомостята, ще съставятъ суммитѣ, върху основанието на които ще ставатъ исплащанията срѣщу смѣтка.

Само разумѣва се обаче, че въ този отчетъ на изработеното ще се внасятъ съ цѣнитѣ на вѣдомостята въ тѣхната цѣлостъ само работи, които сж взети отдѣлно, могли би да се смѣтатъ като свършени.

За всички други работи внесени въ отчетътъ на изработеното ще се правятъ върху цѣнитѣ на вѣдомостята намаления съразмѣрно съ работитѣ, които оставатъ да се извършатъ до край.

Правителството си задържа правото да подлага на провѣрка представенитѣ отъ своитѣ агенти ситуации; суммитѣ, които ще произлжзатъ отъ това провѣряване ще се исплаща, слѣдъ като се намалятъ съ отбивъ за гаранция отъ 10 на стотѣхъ, съгласно чл. 26 отъ Поемнитѣ условия, и случайно съ отбивъ отъ два на стотѣхъ, назначени за осигуряване редовността на санитарната служба, както е казано въ чл. 14 отъ Главнитѣ условия и сговори.

Тѣзи плащания ще ставатъ най-късно на първия день отъ мѣсеца, който иде слѣдъ състоянието на отчетитѣ на изработеното, подъ това условие, обаче, щото г-нъ Ив. Грозева да е подписалъ документътъ, който установява количеството за плащане, както е казано въ чл. 24 отъ Главнитѣ условия и сговори.

Чл. 5. Суммитѣ задържани отъ Правителството подъ видъ на гаранция, ще носятъ въ полза на г-на Ив. Грозева отъ деня на привременното приемане, една лихва отъ петъ на стотѣхъ годишно, която ще се плаща всѣки шестъмѣсеченъ падежъ; отъ тѣзи сжщата дата г-нъ Ив. Грозева ще може да преобърне нужнитѣ сумми въ цѣнности, каквито би приело правителството.

Чл. 6. Въ случай, че г-нъ Ив. Грозева не би преобърналъ привременния залогъ на постояненъ, както е казано въ чл. чл. 6 и 25 отъ поемнитѣ условия, Правителството само ще вземе нужнитѣ мѣрки чрезъ Министра на Финанситѣ.

Чл. 7. Относително предаванието подвижния материалъ, правителството ще вземе въ надлежно внимание при налаганието глобитѣ предвидени въ чл. 7 отъ Поемнитѣ условия и случайтъ ако желѣзнитѣ линии на съѣднитѣ държави не сж готови до толкова щото да се преведе чрезъ тѣхъ тоя подвиженъ материалъ.

Чл. 8. Въ случай, че Народното Събрание не би утвърдило настоящия контрактъ въ срока, опредѣленъ за тая цѣль въ чл. 6 отъ Поемнитѣ условия, той (контрактътъ) пада и остава безъ всѣкаква сила, а привременний залогъ, внесенъ отъ г-на Ивана Грозева за да участвува въ търгътъ веднага ще му се повърне по заповѣдъ на Министрътъ на Финанситѣ.

Чл. 9. Настоящий контрактъ е подписанъ отъ договоряущитѣ се страни въ два екземпляра, отъ които по единъ остава отъ днесъ, въ рѣцетѣ на всѣка отъ тяхъ; приложенията при настоящия контрактъ сж такожде направени и подписани въ два екземпляра, отъ които единтъ ще бжде връченъ на г-на Ивана

Грозева веднага съдъ утвърдението Контракта отъ Народното Събрание.

Направено въ София, двадесетъ и първий Маия, хилядо осъмстотинъ и осъмдесетъ и пета година.

Министръ на Финанситѣ и предсѣдатель на Министерский Съвѣтъ: П. Каравеловъ.

Министръ на Правосъдието: В. Радославовъ.

Предприемачъ: Пв. Грозевъ.

Секретарь на Министерский Съвѣтъ: Б. Горановъ.

LIGNE-TZARIBROD-SOPHIA-VAKAREL.

CONVENTION

pour

l'établissement de ligne au moyen d'une entreprise générale, à forfait.

Entre: Monsieur Pétko Karavelow, Ministre des Finances et Vassili Radoslavow, Ministre de la Justice, agissant au nom et pour le compte du Gouvernement Princier de Bulgarie, d'une part, et Monsieur Ivan Grosew, agissant en son propre nom, d'autre part, il a été dit et convenu ce qui suit:

Le Gouvernement Princier, désireux d'assurer la construction de la ligne de chemin de fer partant de la frontière serbe près Tzaribrod, passant par Sophia et aboutissant à la frontière roumaine au delà de Vakarel, se raccordant d'une part avec les chemins de fer serbes et d'autre part avec les chemins de fer ottomans, et dite: Ligne Tzaribrod-Sophia-Vakarel, vu le résultat des adjudications, tenues à cet effet, accepte la soumission présentée par Monsieur Ivan Grosew dans le concours du 14 Mai 1885 pour la construction du dit chemin de fer et de ses dépendances, sous les conditions de la présente Convention.

Art. 1. Le Gouvernement Princier donne à Monsieur Ivan Grosew, sujet bulgare domicilié à Sophia, qui l'accepte conformément aux engagements de la sus dite soumission, l'entreprise générale à forfait pour la construction du chemin de fer Tzaribrod-Sophia-Vakarel.

Les engagements réciproques des parties contractantes sont contenus dans la présente, et dans les pièces suivantes qui lui sont annexées pour avoir même force et valeur.

1) Le Cahier des Clauses et Conditions générales pour la construction à forfait de lignes de chemin de fer.

2) Le Cahier des Charges de la construction avec ses annexes.

3) La soumission visée ci-dessus.

Art. 2. Pour l'indemniser de ses engagements et à mesure de leur exécution, le Gouvernement remettra à Monsieur Ivan Grosew à titre de paiement à forfait, conformément au chiffre indiqué dans la soumission annexée, la somme de Seize millions neuf cent quatre-vingt dix mille francs or, en espèces moitié or et moitié argent au cours du jour.

En cas de modifications dans les principes adoptés pour le tracé et l'exécution des ouvrages, somme ci-dessus sera augmentée ou diminuée comme il est dit à l'article 23 du Cahier des Clauses et Conditions générales.

Art. 3. Sur le montant de la somme à forfait ci-dessus le Gouvernement délivrera chaque mois, depuis le commencement des travaux jusqu'à la réception provisoire de la ligne, de paiements à

compte qui auront lieu à Sophia entre les mains de Monsieur Ivan Grosew.

La valeur de ces paiements, établie comme il sera dit ci-après, sera toujours en rapport avec celle des travaux et fournitures exécutés jusque là; à cet effet le Gouvernement Princier a fait dresser, sur la base du prix à forfait soumissionné par Monsieur Ivan Grosew. Un bordereau des prix applicables aux diverses espèces de travaux et fournitures; Monsieur Ivan Grosew convient d'accepter sans aucune espèce de réserve le dit bordereau pour être employé dans la rédaction des états d'avancement, et comme tel annexé à la présente sous le No 4.

Art. 4. Le 20 de chaque mois les agents du Gouvernement assistés par ceux de l'entreprise dresseront un état détaillé des travaux et fournitures exécutés par l'entreprise, ainsi que des matériaux approvisionnés par elle et mentionnés au bordereau. Les quantités portées dans les états, multipliées par les prix correspondants du bordereau formeront les sommes sur la base desquelles seront effectués les paiements à compte.

Toutefois, il est bien entendu que l'on ne fera figurer à ces états d'avancement avec les prix du bordereau dans leur intégrité que des ouvrages qui, pris isolément, pourront être considérés comme terminés.

Pour tous les autres ouvrages portés aux états d'avancement, il sera fait sur les prix du bordereau des réductions en rapport avec les travaux restant à exécuter pour leur terminaison.

Le Gouvernement se réserve le droit de soumettre à une vérification les états présentés par ses agents; les sommes résultant de cette vérification seront délivrées sous déduction de la retenue de garantie de dix pour cent stipulée à l'article 26 du Cahier des Charges, et, éventuellement, de la retenue de deux pour cent destinée à assurer la régularité de service sanitaire, comme il est dit à l'article 14 du Cahier des Clauses et Conditions générales.

Les paiements auront lieu au plus tard le premier jour du mois suivant celui dans lequel aura été dressé l'état d'avancement, à supposer toutefois que Monsieur Ivan Grosew ait signé la pièce établissant le montant du paiement comme il est dit à l'article 24 du Cahier des Clauses et Conditions générales.

Art. 5. Les sommes détenues par le Gouvernement à titre de garantie porteront au profit de Monsieur Ivan Grosew à partir du jour de la réception provisoire, un intérêt de cinq pour cent l'an, payable par échéances semestrielles; à partir de la même date Monsieur Ivan Grosew aura la faculté de convertir les dites sommes en valeurs agréées par le Gouvernement.

Art. 6. Faute par Monsieur Ivan Grosew d'effectuer la conversion du dépôt provisoire en dépôt définitif à titre de cautionnement, comme il est dit aux articles 6 et 25 du Cahier des Charges, le Gouvernement y pourvoira d'office à la diligence du Ministre des Finances.

Art. 7. En ce que concerne la livraison du matériel roulant, le Gouvernement prendra en dû considération pour l'application des amendes conventionnelles stipulées à l'article 7 du Cahier des Charges, le cas où les lignes étrangères qui doivent se raccorder à celle de Tzaribrod-Sophia-Vakarel ne seraient ni l'une ni l'autre dans un état d'avancement permettant d'y faire passer le matériel à livrer.

Art. 8. Dans le cas où l'Assemblée Nationale n'aurait pas approuvé la présente dans le délai fixé à cet effet par l'article 6 du

Cahier des Charges, celle-ci serait caduque et de nulle valeur, et le dépôt provisoire versé par Monsieur Ivan Grosew pour concourir aux adjudications, serait restitué sans retard sur l'ordre du Ministre des Finances.

Art. 9. La présente convention est signée en double exemplaire par les parties contractantes, un exemplaire restant dès ce jour aux mains de chacune d'elles; les annexes à la présente Convention sont également établies et signées en double exemplaire dont l'un sera remis à Monsieur Ivan Grosew aussitôt que l'Assemblée Nationale aura approuvé la présente.

Fait à Sophia, le vingt et un Mai mil huit cent quatre-vingt-cinq.

Pour le Gouvernement:

Le Ministre des Finances, Président du Conseil des Ministres:

П. Каравеловъ.

Le Ministre de la Justice: В. Радославовъ.

L'Entrepreneur: Пв. Грозевъ.

Председателъ: Съгласно чл. 32 отъ вжтр. правилникъ питамъ Нар. Събрание: приема ли четеното предложение отъ правителството по принципъ? (Приема се). На основание същия членъ отъ правилника пакъ питамъ: сега ли да се разисква този въпросъ или да се избере комисия и да се препроводи на нея за изучаване? (Гласове: да се избере комисия).

Грънчаровъ: Мисля, по приетия редъ, особено като е важенъ този въпросъ, не може да се разисква веднага, но трѣба да се изучи. Трѣба да се предаде на комисия и мисля да се предаде на същата комисия, която бѣше избрана още въ миналата редовна сесия за разглеждане въпроса за желѣзницата, състояща отъ 45 души, защото тя се е занимавала вече съ този въпросъ.

М-ръ Каравеловъ: Тоже бихъ поддържалъ първото предложение на г-на Грънчарова, че трѣба да отиде на комисия, защото има много хартии, които трѣба да разгледа комисията, които се спомѣнаватъ, но тѣ не сж напечатани, а съществуватъ въ два екземпляра, както плановетѣ и пр.

Председателъ: Има предложение отъ г-на Грънчарова, поддържано отъ г-на М-ра председателя, да се препроводи това предложение на комисията по желѣзницата, избрана въ предпослѣдната сесия на IV-то Обикновено Нар. Събрание.

И. Мановъ: Азъ искахъ да говоря по въпроса: да ли на същата комисия или на друга да се пратятъ книгата за изучаване?

М-стръ Каравеловъ: По добръ да се вотираатъ двата въпроса отдѣлно; първий: да се пратятъ книгата на комисия и втория: каква да бѣде комисията.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание, щото книгата по въпроса за утвърждение контрактътъ по постройката желѣзопътната линия Царибродъ—София—Вакарелъ, да се пратятъ на комисия? (Приема се). Г. Мановъ има думата.

И. Мановъ: Г-да представители! Г. Грънчаровъ прави предложение, което, разумѣва се, може да се дѣли на двѣ части; едната се прие именно: да се прати въпросътъ на комисия. Втората частъ е да се прати въпросътъ на изучаване на същата комисия, избрана въ миналата сесия за разглеждане законопроектитѣ по желѣзницитѣ. Споредъ мене, да се приеме токо тъй

това предложение на г. Грънчарова едва ли може. Трѣбва отъ една страна да знаемъ навѣрно дали всички тия г-да 45 души, които съставляватъ оная комисия, присѣтствуватъ тукъ. Да вотираме само тъй: тая същата комисия да бѣде, може би ще попаднемъ въ погрѣшка, понеже, нѣкои отъ тѣзъ могатъ да отсъствуватъ. Ако би даже да се поддържаше въ началото същитѣ лица да влѣзатъ въ новата комисия, трѣбва пакъ да бѣдѣтъ предложени изново, това добръ да се разбере, кои сж тукъ, да не попаднемъ въ оная погрѣшка, каквато можеше да стане, ако вотирахме просто въпросътъ да се прати на същата комисия.

Грънчаровъ: Азъ незная какво може да се разбере отъ думитѣ на г. Манова. Той поне не се исказа явно противъ моето предложение. Той каза само, че не трѣбва тъй просто да се приеме моето предложение, защото може би нѣкои отъ членоветѣ на първата комисия да не сж дошли. Моля ви се, ако нѣма двама, трима или петъ души, оставатъ другитѣ 40 души. Да вземемъ прочее, да ги предлагаме изново по име, едва има нужда. Въ това нѣма никакво особно значение. И нѣма да поврѣди на самата работа, ако приемемъ тъй както е моето предложение. Впрочемъ, ако г. Мановъ желае да се предлагатъ по единъ, нѣмамъ нищо противъ. Резултатътъ ще бѣде същия, само време ще губимъ.

И. Мановъ: Азъ видоизмѣнихъ въ същностъ предложението на г. Грънчарова. Поне това той трѣбваше да разбере. Ако приемемъ тъй само неговото предложение, както той го направи, могатъ да се попаднатъ въ комисията и лица, които ги нѣма тукъ. Тогава питамъ може ли тъй да стане? За да се избѣгне тая погрѣшка, азъ поправихъ предложението на г. Грънчарова, защото, по принципъ, не съмъ противъ него. Но моята поправка е пакъ да се предложатъ лицата, за да не попаднемъ въ грѣшката, да влѣзатъ въ комисията лица, които за сега отсъствуватъ.

Д. Мишевъ: Съвършено никаква нужда нѣма, г-да представители, да се бавимъ по тоя въпросъ. Повечето членове отъ първата комисия сж тукъ. Ако отсъствуватъ трима, четирма, болшинството ѝ е тукъ. Опасенията на г. Манова сж неумѣстни. Можемъ да приемемъ предложението на г. Грънчарова и да пристѣпимъ по нататъкъ. Пакъ остава на благоусмотрѣнието на Н. Събрание да рѣши както ще.

Предсѣд.: Поставямъ на гласуване предложението на г-на Грънчарова.

Ив. Славейковъ: Въобще съмъ противъ, г-да представители, да се приеме таквъ обичай, щото една и съща комисия, избрана въ миналата сесия, да може да дѣйствува и сега. Първата комисия бѣше избрана по въпроса за желѣзницитѣ въобще, днесъ пакъ въпросътъ е другъ, именно за утвърждение контрактътъ по постройката на линията. Трѣбва прочее, нова комисия за да изучи въпросътъ. По гласуването могатъ да влѣзатъ въ комисията същитѣ оная лица, но азъ съмъ противъ по принципъ, щото една бивша комисия да дѣйствува и сега като таква.

Кр. Мирский: На мнѣние съмъ да се приеме предложението на г. Манова, да се избере наново комисия. Толкова повече това поддържамъ, защото има днесъ представители, които не сж били напредъ, и които могатъ да бѣдѣтъ противъ нѣкои членове отъ първата комисия. Освѣнъ това, предлагамъ щото комисията да състои не отъ 45, а отъ 21 д. и бюрото да предлага лицата.

Предсѣд.: Има три предложения; първо: да се възложи въпросътъ на комисията избирава въ миналата сесия за изучаване законопроектитѣ по желѣзницитѣ; второ: членоветѣ на комисията, макаръ сжцитѣ, да се предложатъ изново; трето: комисията не отъ 45, а отъ 21 д. да състои.

Най-напредъ ще се вотира първото предложение, което е отъ г. Гръвчарова: които не приематъ това предложение, да вдигнатъ рѣка. (Малцина) значи приема се.

Слѣдъ туй иде на дневний редъ избирание на комисия за провѣряване допълнителнитѣ избори.

Д-ръ Вачевъ: Въ миналата редовна сесия, а именно въ второто ни засѣдание, ние избрахме г-да представители една комисия, която да провѣри допълнителнитѣ избори за представители. Книжката по тѣзи избори бѣха предадени на тая комисия, която не успѣ да докладва въ нея сесия, като остави за въ една бѣдѣща сесия да ви представи доклада си. Ако помня добрѣ, комисията се състоеше отъ 7 лица и тя е провѣрила горѣ долу нѣкои книжа, които ѝ бѣха предадени и запознала се е отчасти съ тѣзи избори. Заради това, не ще бѣде неумѣстно, ако приемемъ такова едно предложение: да се предадѣтъ и другитѣ книжа за допълнителнитѣ избори на сжщата комисия, защото тя е запозната съ хода на тия избори. И така, азъ предлагамъ да се неизбира нова комисия за провѣрките, а сжщата да си остане. (Гласове: съгласни).

Предсѣд.: Има предложение отъ Г-на Д-ръ Вачева, да се неизбира комисия за провѣрителнитѣ избори, а съ провѣрката да се занимае сжщата комисия, която миналата редовна сесия бѣ избрана за да провѣри допълнителнитѣ избори. Който неприема туй предложение, да си дигне рѣката. (Никой не дига). Приема се.

Дневний редъ г-да представители е исчерпанъ.

М-ръ Каравеловъ: Азъ бихъ помолилъ, неможе ли комисията, която вчера избрахме за да направи проектъ за отговоръ на тронното слово, да приготви проекта си до утрѣ. Това не е толкозъ голѣма работа, ако приготви нѣщо, за да можемъ утрѣ пакъ да се съберемъ поне това да свършимъ; защото по редътъ, който сме приели, ние непристъпваме до разгледване въпроси, преди да отговоримъ на тронната рѣчь. Заради това бихъ молилъ, неможе ли да ни се обещае комисията преди да се распусне засѣданнето, че ще да приготви за утрѣ проектътъ за отговоръ на тронната рѣчь.

Мирскій: Комисията вече се е поразговорила върху това, вато какъвъ проектъ за отговоръ трѣбва да се състави. Ако и

другитѣ членове отъ почитаемота комисия сж съгласни, за утрѣ часътъ по 1 можемъ да приготвимъ нѣщо.

Секр. Мишевъ: Като членъ отъ сжщата комисия, азъ сподѣлямъ исканитѣ отъ г-на Мирски думи и мисля, комисията ще може сега слѣдъ распуснането на засѣданнето да се събере и да приготви проектътъ за утрѣ часътъ по единъ.

Д-ръ Вачовъ: Споредъ нашия Вжтр. Правилникъ, утрѣ нѣмаме засѣдание, а други день. Заради това утрѣ да се събираме само за отговора на тронната рѣчь, — за такъвъ единъ малъкъ материалъ — ще бѣде излишно. Заради това, по-добрѣ е да оставимъ за идущето рѣдвно засѣдание да ни представи проекта си комисията, за отговора на тронната рѣчь и да се одобри отъ Народното Събрание.

М-ръ Каравеловъ: Ако бѣхме по-внимателни, щѣхме да разберемъ, че врѣмето ни е късо. До 3 Юний трѣба да се произнесе за желѣзницата: приема ли се предложението на правителството или не. А пакъ ние незнаемъ колко деня ще се препирате за приеманието или неприеманието. Значи не на 3 Юний трѣба да се внесе предложението на разискване, а два или три деня по рано. Заради това, вмѣсто да ходимъ да се расхождаме, можемъ утрѣ да се съберемъ и да направимъ отговорътъ. Поне Правилникътъ не ни запрѣщава да се събереме.

Ив. Славейковъ: Сесията, г-да представители, е извънредна и за кратко врѣме. За това, ние не можемъ да отлагаме по единъ день. Най-послѣ азъ се съгласявамъ съ г-на М-ра на Финанситѣ, че отговорътъ на тронното слово можемъ да свършимъ утрѣ. И по-добрѣ е да свършимъ по скоро и единъ день напредъ, отъ колкото единъ день по-сетѣ.

Дюкмеджиевъ: Г-да представители! Азъ не зная да ли работата е малка. Трѣба това да знае комисията, която смѣ избрали. Азъ поне отъ моя страна ще помоля, да побързае, тѣй като нуждата изисква това; а пакъ не вѣрвамъ, че комисията се състои отъ такива хора, които да откажатъ, да се потрудятъ даже и нощесъ за да ни приготвятъ нѣщо за утрѣ. Заради това, моля ги и смѣя да съмъ увѣренъ че съ удоволствие ще приематъ това и утрѣ да ни представятъ проектъ.

Предсѣдателъ: Съгласно ли е Нар. Събрание утрѣ да има засѣдание. (Гласове: Съгласни). Който не е съгласенъ, да си дигне рѣката. (Никой не дига). Приема се.

Значи, утрѣ ще имаме засѣдание и на дневний редъ ще бѣде, разгледване проектътъ за отговоръ на тронното слово.

Засѣданието се затвара.

(Затворено на 2 часа 30 мин. слѣдъ пладенъ).

Предсѣдателъ: С. Стамболовъ.

Секретари: {
И. Лукановъ.
А. Ташикмановъ.
Д. Мишевъ.
Н. Живковъ.
Т. Кърджиевъ.

Подпредсѣдатели: {
Н. Сукнаровъ.
Тр. Пановъ.

Секретари: {
Ф. Симидовъ.
И. Славейковъ.
Д-ръ Д. Вачовъ.
З. Градинаровъ.
И. Касабовъ.